

DAGSORDEN

Haderslev Kommune
Teknik og Miljø
Christian X's Vej 39
6100 Haderslev

www.haderslev.dk

Dir. tlf. 74342157
nadl@haderslev.dk

Den 3. maj 2021 • Sagsbehandler: Nadja Dall

Referat fra møde mellem Haderslev Kommune, landboforeninger og formændene for vandløbslaugene torsdag den 6. maj 2021 kl. 14.00 – 16.30.

Sted: Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens

Deltagere:

Alex Kjær Laursen (Gelså)
Søren Hansen (Gelså)
Ivan Sandberg (Gelså)
Henrik Pors (Ladegård Eng; Vadsbæk mv.)
Nicolai Dalsgaard (Haderslev Nordøst)
Andreas Barsøe (Haderslev Nordøst)
Chresten Petersen (Vojens Bæk)
Niels Martin Aggesen (Vojens Bæk)
Thorkild Bendtsen (Gram Å)
Solveig Kappel, Sønderjysk Landboforening
Peter Ålykke, Sønderjysk Landboforening
Leif Andersen, Sønderjysk Landboforening
Lars Schmidt, Kolding Herreds Landbrugsforening
Kenn Meyhoff, Haderslev Kommune
Allan Permien, Haderslev Kommune
Nadja Dall, Haderslev Kommune
Sebastian Hansen, Haderslev Kommune
Kim Hansen, Haderslev Kommune

DAGSORDEN OG REFERAT

1. Velkomst og gensidig præsentation

Nadja Dall bød velkommen

2. Nedklassificering – status på den igangværende proces

Sebastian Hansen orienterede om den igangværende proces med omklassificering af vandløb. Ved *omklassificering* kan et vandløb enten *nedklassificeres* fra offentligt til privat vandløb, eller *opklassificeres* fra privat til offentligt vandløb. Offentlige vandløb vedligeholdes af kommunen, og

private vandløb af den enkelte lodsejer.

Omklassificeringen vil foregå i overensstemmelse med lovgivningen på området ([bekendtgørelsen om klassifikation og registrering af vandløb](#)) og nogle politisk vedtagne kriterier (se [referat fra mødet i Udvalget for Plan og Miljø 9. september 2019](#) og [referat fra mødet i Udvalget for Plan og Miljø 12. april 2021](#)). Formålet er bl.a., at sikre at alle vandløb i kommunen er ensartet klassificeret. Dette er ikke tilfældet i dag, fordi der har været stor forskel på, hvordan man har grebet det an i de gamle kommuner. Fx er der i gl. Vojens Kommune mange forholdsvis korte rørlagte vandløbsstrækninger, som kun få lodsejere har nytte af, mens gl. Haderslev Kommune gennemførte en del nedklassificeringer i 1990'erne. Det vil hovedsagelig være tale om nedklassifikation af rørlagte strækninger, som vurderes kun at tjene private formål og ikke har offentlig interesse. Det kan også komme på tale at opklassificere private vandløb til offentligt vandløb, fx hvis vandløbet modtager spildevand.

Når et vandløb nedklassificeres til privat vandløb, skal det "afleveres" i regulativmæssig og funktionsdygtig tilstand. Processen vil ske i dialog med de involverede lodsejere, og alle lodsejere vil blive partshørt. Kan man som lodsejer ikke acceptere kommunens afgørelse om nedklassificering, vil afgørelsen kunne påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Til referatet er vedlagt et kort over de vandløbsstrækninger, som en screening har vist vil kunne komme i spil. Solveig Kappel vil forsøge om kortet kan blive gjort tilgængeligt på SLF's hjemmeside, evt. med en tidsplan. Det har fra starten af været planen, at processen skal være afsluttet til sommer 2022, og på spørgsmålet om tidsplanen holder er svaret, at den allerede er forsinket.

3. Orientering om klima-lavbundsordning

Nadja Dall orienterede om den nye Klima-Lavbundsordning. Se mere info på [Miljøstyrelsens hjemmeside](#). Kort skitseret handler det om at udtage kulstofrige lavbundjord af driften og genskabe den naturlige hydrologi for at reducere udledning af drivhusgasser. Ordningen kan både søges af kommunen og lodsejere – og skulle tilsyneladende være lidt mindre bureaukratisk end fx ordningen med vådområder. Minimumsarealet er 10 ha. Den første ansøgningsrunde lukkede 15. april, Haderslev Kommune har på baggrund af en henvendelse fra interesserede lodsejere indsendt ansøgning om forundersøgelse af et eventuelt projekt ved Enderupskov. Der kommer en ny ansøgningsrunde til efteråret. Peter Ålykke oplyste, at ordningen ikke indeholder jordbytte (som det fx er tilfældet med ordningen om vådområder), men at man afgiver jorden til en given kompensationsats. Der er ikke krav om at arealerne skal afgræsses. Der findes en vejledning om ordningen på Miljøstyrelsens hjemmeside. Solveig Kappel roste kommunen for at gå ind i projektet, hjælpe med ansøgningen og beregningerne samt indledningsvis afholde udgifterne. Vedr. sidstnævnte – afholdelse af udgifter - er kommunen dog ikke helt afklaret om, hvordan proceduren er. Det vil også blive aktuelt at bruge konsulenter på opgaven. Solveig Kappel oplyste, at der på landsplan var indkommet omkring 400 ansøgninger, hvilket må betragtes som en succes.

4. Vandløbsvedligeholdelse

a. Haderslev Kommune har entret med entreprenørfirmaet PJ Naturklip

Kim Hansen orienterede om, at kommunen på det seneste har brugt PJ Naturklip til grødeskæring og beskæring af træer, primært i Gram Å og Gelså. PJ Naturklip råder over en "truxor", som er et amfibiefartøj, der både kan sejle og køre ([se mere her](#)). Det har vist sig at være langt mere effektivt end kommunens egen grødeskæringsbåd. Alex Kjær (Gelså)

oplyste, at man var meget tilfreds med arbejdet. Nadja Dall kunne dog også berette om igangværende sag, hvor en lodsejer havde klaget over et beskæringsarbejde udført af kommunen. Denne sag ligger pt. til behandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Der var enighed om, at god kommunikation med lodsejerne er vigtigt.

b. Forsøg med grøde-pincet

Kim Hansen viste billeder og en video af kommunens nye "grøde-pincet". Princippet er, at den trækker planterne (fx pindsvineknop) op med rode fremfor at skære dem over bunden. På den facon skulle planternes genvækst gerne reduceres. Metoden er blevet testet på en strækning i Vojens Bæk og i Hoptrup Å. Det er tanken, at fortsætte i 2021, evt. i flere vandløb. Grøde-pincetten er mest velegnet i sandfyldte vandløb med ringe fald. Det tager længere tid, men på længere sigt er det måske givet godt ud. Erfaringerne tyder på, at det er bedst med en tidlige skæring, fx i juni måned. Ulempen er, at der på dette tidspunkt er flere uhøstede marker. Der synes blandt vandløbslaugene at være en accept af denne ulempe.

5. Hvad rører sig i laugene? Ordet er frit.

Gram Å: Thorkild Bendtsen orienterede om et projekt ved Gram Å, som var blevet droppet, fordi den forventede næringsstofreduktion viste sig at være mindre end først antaget, hvilket ikke var tilstrækkeligt til at gennemføre projektet (Vejen Kommune har været "projekt-ejer"). Lodsejere med kreaturer mener, at vandstanden er for høj i Gram Å.

Vojens Bæk: Chresten Schmidt Petersen oplyste, at der ikke sker så meget i lauget. Vandløbets tilstand er rimelig, og lodsejerne har ikke været udfordret de sidste år. Der er fortsat meget pindsvineknop. Kommunen havde for nogle år siden stillet en ekstra grødeskæring i udsigt, men det var kun sket et enkelt år. Synes at brugen af grøde-pincetten er lovende.

Gelså: Ikke meget arbejde i lauget – har afholdt et enkelt møde. Er godt tilfreds med det beskæringsarbejde PJ Naturklip har udført. Konstaterer, at vandet stiger hurtigt i Gelså, og falder langsomt igen, og det er generelt indtrykket, at der er mere vand i åen og at vandstanden er højere end tidligere. Der er noget uhensigtsmæssigt ved indretningen af Gelså Dambrug, som gør at vandet ikke kan komme så hurtigt forbi. Vejdirektoratet bør – via vandstandsloggeren – advares, når vandet stiger og Ribe Landevej oversvømmes.

Haderslev Nordøst: Andreas Barsøe og Nicolai Dalsgaard har overtaget posten efter Kurt Jessen, og arbejdet er stadig nyt. Der er ikke sket det helt store.

Ladegård Eng: Henrik Pors oplyste, at der er kommet mere overfladevand med direkte afledning til vandløbet efter at Provas har hævet vejen i forbindelse med separering af spildevand. Er tilfreds med den stensikring, der er lavet ved bro over Jernhyt Bæk. I forbindelse med grødeskæring er det vigtigt, at der adviseres mindst 10 dage. Ved Tørning Mølle er folkene blevet bedre til at styre vandet og overholde den fastsatte vandstand for Stevning Dam. Ville gerne have været orienteret om, at en vandstandslogger var blevet flyttet. Har indrapporteret om væltede træer i Gammelgrøft, men der er ikke sket noget endnu. I forhold til det projekt kommunen har kørt med måling af vandstande i vandløbene på Ladegård Eng blev der spurgt til om der var lavet en afrapportering, og om hvornår måleudstyret inkl. fundablokke mv. vil blive fjernet. Der blev også spurgt til en

langsigtet plan for Vadsbæk, inkl. etablering af sandfang. Der ligger en sandbanke, hvor Gammelgrøft og Vadsbæk løber sammen. De sidste 50 meter af Vadsbæk er ikke vedligeholdet (der ligger træer).

Spangså: Vandløbslauget havde måttet melde afbud til mødet. Solvej Kappel viderebragte en besked fra Peter Juhl om, at kommunens ansatte bare skal blive hjemme, og lade maskinføreren passe sit arbejde.

6. Eventuelt, herunder ønske om at afholde næste møde med deltagelse fra Udvalget for Plan og Miljø?

Der var bl.a. en snak om de udfordringer der kan være ved at vedligeholde vandløb, som ikke i en længere periode har været rensset op. Det kan fx være vandløb, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som ligger i Natura 2000-område. Her kan kommunen ikke uden videre genoptage vedligeholdelsen uden at der først er givet § 3-dispensation og taget de fornødne hensyn til Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag mv. Miljø- og Fødevareklagenævnet er meget restriktive på dette område.

Vedr. rensning/spuling af dræn blev der gjort opmærksom på, at vandet der anvendes og det materiale (sand, slam mv.), der skylles ud principielt skal opsamles og udspredes på mark, fremfor at blive skyllet ud i vandløbet. [Læs evt. mere om dræn](#) her (fra Fredericia Kommunes hjemmeside – det samme gælder i Haderslev Kommune). Ved udbringning af gylle skal man undgå at gyllen samler sig i lavninger, hvor der ligger dræn/rørlagte vandløb. Sker det vil gyllen kunne løbe ud i åbne vandløb og forårsage skade på vandmiljøet.

Der blev spurgt ind til Sønderjyske Vandløb, og hvordan det fungerer, herunder hvilken rolle SLF har, og hvad de gør i forhold til vandløb. Leif Andersen oplyste, at hvert laug har ret til ét gratis møde med Sønderjyske Vandløb pr. år. Generelt er der ikke stor mødeaktivitet i laugene, hvilket kan ses som et udtryk for, at der ikke er de store problemer. Leif Andersen opfordrede laugene til at gøre brug af Sønderjyske Vandløb.

Næste møde planlægges til februar/marts 2022. Det blev drøftet om der skal deltage politikere. Nogle mente det var en god idé (Henrik Pors, Thorkild Bendtsen), mens andre gav udtryk for, at man ikke fandt behov for det (bl.a. Gelså). Generelt vurderes det at der er stemning for at invitere politikere med til det næste møde. Vi tager spørgsmålet op når vi nærmer os tiden for næste møde. Til den tid vil der være et nyt udvalg, ny direktør og miljøchef.